

Szabadalomkeresés az Interneten *

Az USA Szabadalmi és Védjegy Hivatalának web-helye szabadalmi információk keresését, szabadalmi adatbázisok elérését teszi lehetővé. Az AIDS adatbázis segítségével e betegséggel kapcsolatban USA-beli, japán, európai, és más országokból származó szabadalmakhoz lehet hozzájutni. A PatBib adatbázis 1976. januárig visszamenően tartalmazza szinte valamennyi USA-szabadalom bibliográfiai adatait. Mindkét adatbázisból elérhető a teljes és részletes USA szabadalmi osztályozást tartalmazó web-oldal.

Az USPTO információszolgáltatásai

Az Országos Szabadalomtár feladata a hitelesítési és átruházási ügyek végzése, valamint szabadalmak, védjegyek és egyéb dokumentumok másolatának szolgáltatása. Az Országos Könyvtári Szolgáltató Csoport keretén belül működő Szabadalom és Védjegy Letéti Könyvtár Programhoz az USA különböző részein található, 81 könyvtárból álló hálózat, a Nyilvános Keresési Szolgáltatás Programhoz pedig öt nyilvános keresőhely tartozik az USA Szabadalmi és Védjegy Hivatala (US Patent and Trademark Office = USPTO) Arlingtonban (Virginia) található központjában. Az Ügyfélszolgálati és Marketing Csoport tartja a kapcsolatot az ügyfelekkel, és válaszolja meg kérdéseiket. A Technológiai Csoporthoz tartoznak a CD-ROM-okkal, a mágnesszalagokkal, a statisztikai adatokkal és elemzésekkel, valamint az Internettel kapcsolatos feladatok.

Az USPTO web-lapjai

Az USPTO honlapja az alábbi címen érhető el a World Wide Webben:

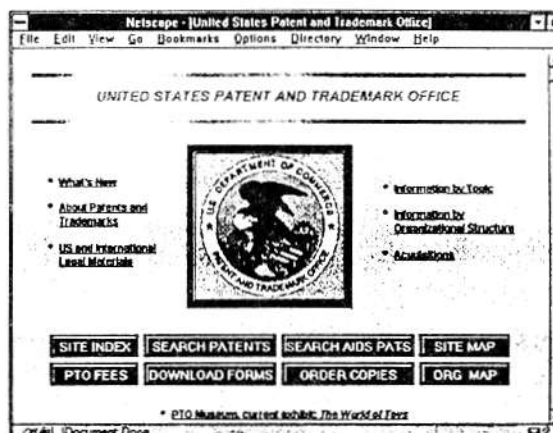
<http://www.uspto.gov/>

Az 1. ábra mutatja az USPTO honlapját. A következőkben röviden ismertetjük az innen elérhető web-lapokat és az egyéb funkciókat.

What's New

(újdonságok)

Ezen az oldalon található meg az aktuális közlemények, mint például az USPTO hivatalos lapjában, az *Official Gazette*-ben megjelentek, a nyilvános meghallgatások, értekezletek jegyzőkönyve és az általános közlemények. A legújabb aktualizálásokat – például a Technológia Értékelő és Előrejelző Programot, amely statisztikai adatokat és elemzéseket szolgáltat – kiemelik.

1. ábra Az USPTO honlapja

About Patents and Trademarks

(szabadalmakról és védjegyekről)

Erre a pontra kattintva az USPTO-ról általános információkat, a hivatal éves jelentését és a szabadalmakra, védjegyekre vonatkozó alapadatokat tartalmazó brosrúákat találunk.

US and International Legal Materials

(USA és nemzetközi jogi anyagok)

Ezen az oldalon keresztül kapcsolatot lehet találni más szabadalmi hivatalokhoz szerte a világon és az USPTO PCT-lapjához, valamint információt lehet találni nemzetközi és szabadalomvizsgálattal kapcsolatos jogi anyagokról.

Navigation Tools

(navigációs eszközök)

Mivel az USPTO egyre több részlege kíván megjelenni a hivatal web-helyén, és lehetőleg közvetlen kapcsolódási lehetőséggel a nyitó képernyőről, egyre nehezebb feladat az információk szerve-

* A Szabadalmi információ és korszerű keresési módszerek c. szemináriumon (Budapest, 1997. április 7.) elhangzott előadás alapján.

zése. A web-helyen való eligazodásban különböző indexek, illetve térképek (*Site Index*, *Site Map* és *Organizational Map*), valamint az információkat témakörönként (*Information by Topic*), illetve szerkezeti struktúra (*Information by Organizational Structure*) szerint csoportosító oldalak segítenek.

Egyéb gombok és kapcsolatok

A honlapról elérhetők az USPTO formanyomtatványok, a díjszabások és a hivatal szabadalom- és védjegymásolatokat árusító szolgáltatása. Egyéb időszerű közlemények is megtalálhatók, mint pl. a hivatal múzeumában éppen látható kiállítás, továbbá kapcsolódási lehetőség az USA Szerzői Jogvédő Hivatalához, és egy olyan oldal, amely egyéb kapcsolódó web-helyekhez vezet el. Ez utóbbi kapcsolódási lehetőséget teremt más USA-beli kormányhivatalokhoz és egyéb találmányi hivatalokhoz.

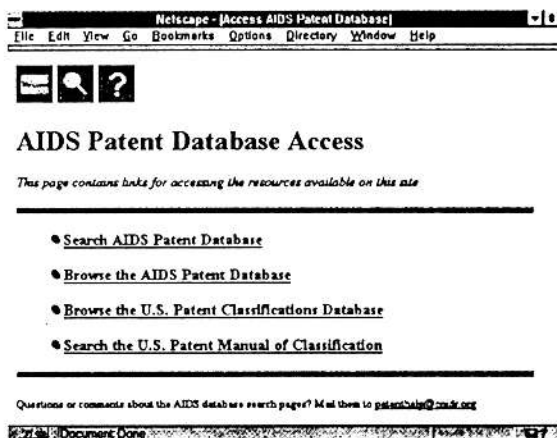
Amihez az USPTO nem nyújt hozzáférést, azok az egyéb kereskedelmi web-helyek, jóllehet néhány felhasználó szeretné ezt a lehetőséget. El akarjuk kerülni annak a látszatát, hogy valamely szervezetet támogatunk, vagy szolgáltatásaikat reklámozzuk. Véleményünk szerint a web keresőmotorok (search engines), vagy az egyéb szabadalmi információkhoz széles körű kapcsolatot biztosító web-helyek segítségével a felhasználók könnyen megtalálhatják az igényeiket kielégítő helyeket.

Szabadalomkeresés

Az USPTO kétféle adatbázis-tevékenységet végez a World Wide Weben. Mindkettőt a CNIDR-rel (Center for Networked Information Discovery and Retrieval = Hálózati Információfeltáró és Visszakereső Központ) együttműködve fejlesztették ki. Az ingyen hozzáférhető, CNIDR által kifejlesztett *Isite* információs rendszert – a web-interfészt tartalmazó Z39.50 szoftver – és az *Isearch* szöveges keresőmotort használják. Jelenleg mindkét adatbázis a CNIDR észak-karolinai székháza be rendezésén található.

AIDS adatbázis

Ez az USPTO első adatbázisa, amely felkerült az Internetre (2. ábra). Eredetileg az AIDS-szel (Acquired Immune Deficiency Syndrome = szerzett immunhiány szindróma) kapcsolatos kutatásokra vonatkozó USA-szabadalmakat tartalmazó adatbázis ma már a Japán Szabadalmi Hivatalból és az Európai Szabadalmi Hivatalból, valamint más országokból származó dokumentumokat is tartalmaz. A felhasználó tallózhat az adatbázisban, vagy parancssorral irányított keresést, kifejezéssel való keresést és időintervallum szerinti keresést végezhet.

2. ábra Az AIDS szabadalmi adatbázis hozzáférési lapja

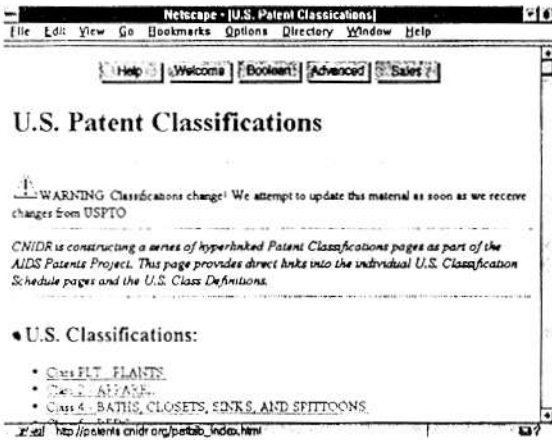
A japán és az európai szabadalmak esetén az adatbázis angol nyelvű bibliográfiai adatokat és kivonatot tartalmaz. A felhasználó megnézheti a címdoldal kicsinyített képét, és visszakeresheti a dokumentum teljes képét.

Az USA-szabadalmak esetén az adatbázis tartalmazza a dokumentum teljes szövegét és teljes képét. A „MORE” opció segítségével megkereshetők a hasonló USA-szabadalmak, vagyis ez lehetővé teszi, hogy a felhasználó automatikusan megszerkesszen egy új keresőkérdést a már megtalált szabadalom szövegéből, az USA szabadalmi osztályozási besorolásából, a feltaláló vagy szabadalomtulajdonos nevéből. Lehetőség van azon szabadalmak azonosítására is, amelyek a már megtalált szabadalmat hivatkozásként említették.

Az USA szabadalmi osztályozása

Mindkét adatbázisból elérhető az USA szabadalmi osztályozást tartalmazó oldal (3. ábra). Ez felsorolja az összes USA szabadalmi osztályt (kb. 400 fő technikai csoport). Ha bármelyik osztályra rákattintunk, megkapjuk az ebbe az osztályba sorolt szabadalmak tárgykörének részletes leírását (definícióját). Az osztály definíciója után az alosztályok listája (az alosztályok száma és megnevezése) következik. Bármelyik alosztály számára/nevére rákattintva megkapjuk az alosztály részletes leírását (definícióját).

Az USA szabadalmi osztályozási rendszere (US Patent Classification = USPC) összesen 136 000 technikai alosztályt tartalmaz. Ez a komplex, mély indexelési rendszer komoly nehézséget jelenthet a képzetlen felhasználó számára. A szabadalmaztathatóság vagy érvényesség megállapításához azonban feltétlenül szükséges egy átfogó „osztályozás szerinti” keresés (vagyis valamennyi releváns osztály azonosítása, és az azokba sorolt valamennyi dokumentum átvizsgálása).

3. ábra Az USA szabadalmi osztályozás

Emiatt, és mivel a lefedett évek esetleg nem teljes körűek, az Internet-használóknak figyelembe kell venniük, hogy a tárgyszavas keresésen alapuló eredmények nem elégségesek ahhoz, hogy fontos üzleti döntéseket alapozzanak rájuk.

Felhívjuk a felhasználók figyelmét arra, hogy kérjenek szakmai segítséget egy szabadalmi ügyvivőtől, vagy az USPTO által regisztrált ügynöktől, és az Internetre csak előzetes keresési eredményként támaszkodjanak.

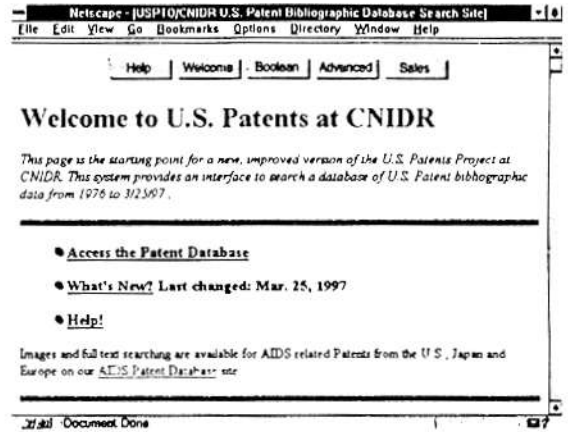
Támogatásért lehet fordulni az USPTO arlingtoni keresési szolgálatához, és a Szabadalom és Védjegy Letéti Könyvtárakhoz, amelyek megtalálhatók az USA mind az 50 államában, továbbá Washington DC-ben és Puerto Ricóban. A könyvtárosokat kiképezik az USA Osztályozási Rendszer használatára, és ellájtják őket mind nyomtatott, mind elektronikus keresési eszközökkel, amelyekkel segíthetnek az ügyfeleknek. Sem a könyvtárak, sem a Szabadalmi és Védjegy Hivatal dolgozói nem végeznek keresést az ügyfeleknek, hanem útbaigazítást adnak a dokumentáció és a keresési eszközök használatához. Ők mindig azt fogják tanácsolni, hogy kérjenek szakmai segítséget, azoknak pedig, akik nem találtak korábbi szabadalmat a témában, azt, hogy folytassák a keresést.

A PatBib adatbázis

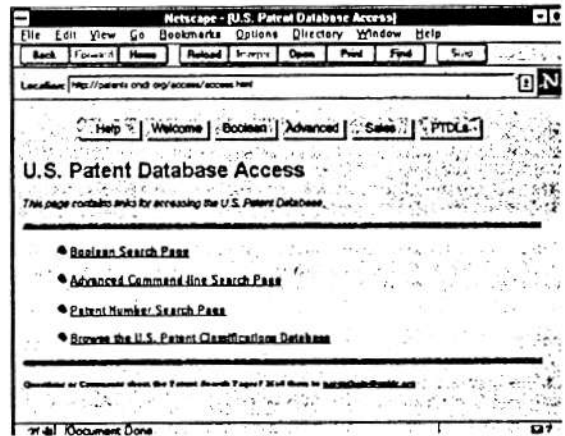
Az USPTO web-helyén 1994. november óta hozzáférhető PatBib adatbázis (4. ábra) jelenleg 1976. januárig visszamenően csaknem az összes szabadalmi dokumentum bibliográfiai jellegű információit tartalmazza. A kisszámú hiányzó dokumentum pótlása folyamatban van. Az adatbázis aktualizálása hetente, általában a publikálás napján (keddenként) történik, és a nyers adatok is letölthetők még aznap. Következő fejlesztésként a szabadalmi osztályozás változásait is átvezetik az adatbázisban. Nem szerepel viszont a tervek kö-

zött a teljes szöveg és a képek hozzáférhetővé tétele. A hivatal központi számítógépén található teljes adatbázishoz közvetlen hozzáférés (pl. nyilvános elérés személyi számítógépről) csak az USPTO arlingtoni nyilvános keresési szolgálatánál és a Szabadalom és Védjegy Letéti Könyvtárakban lehetséges. Jelenleg 28 könyvtárban lehet nyilvánosan hozzájutni a szabadalmak teljes szövegéhez, és két könyvtárban – a kaliforniai Sunnyvaleben és a michigani Detroitban – a képekhez.

A PatBib adatbázisban a felhasználó három oldal közül választhat (5. ábra).

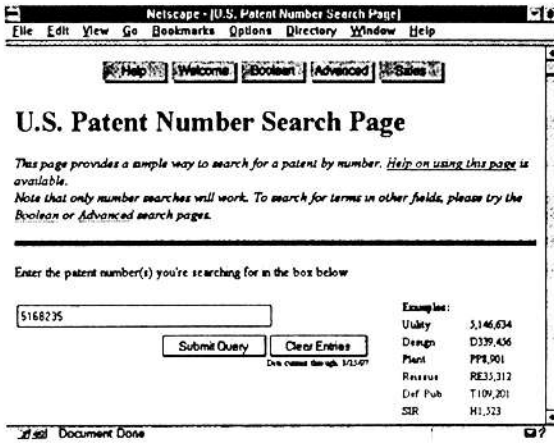
4. ábra Az USA-szabadalmak bibliográfiai adatbázisa

5. ábra A PatBib adatbázis kapcsolódási lehetőségei

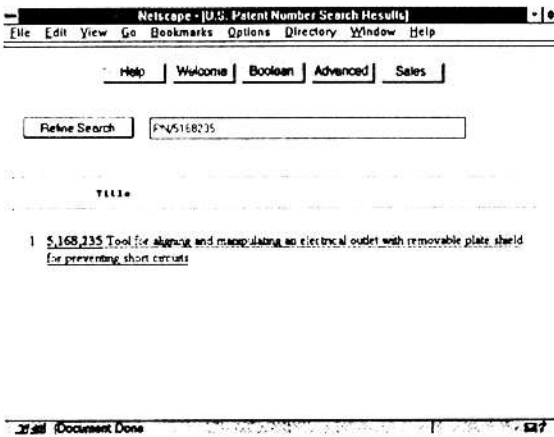
US Patent Number Search Page (USA szabadalomszámot kereső oldal)

A legegyszerűbb kereső képernyő a szabadalomszám szerinti menü (6. ábra). Ez lehetővé teszi, hogy felhasználó egy vagy több szabadalomszámot beírjon egy kereső téglalapba. A kereső téglalap mellett minták találhatóak a szabadalomszám beírásának helyes formátumára. A *SUBMIT QUERY* gombra való kattintás hatására megjelenik

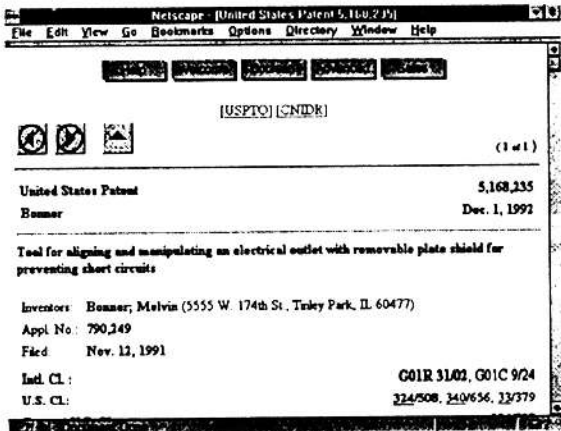

6. ábra USA-szabadalomszámot kereső oldal

a keresési eredményt tartalmazó oldal (7. ábra), amely tartalmazza a talált dokumentumok szabadalomszámát és -címét. A szabadalomszámra kattintva előlívható a dokumentum bibliográfiai szövege (8. ábra).

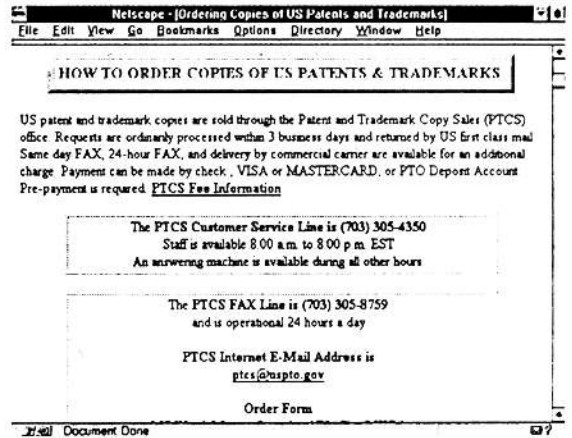

7. ábra Szabadalomszám szerinti keresés eredményoldala

8. ábra Szabadalomszám szerinti keresés bibliográfiai adatai

Az eredményoldal és a bibliográfiai képernyőoldalon tetején számos navigációs gomb található. A *Help* és a *Welcome* lehetőségen kívül a felhasználó választhatja a *Boolean* vagy *Advanced Search* oldalt (Boole-logikai operátorokkal való keresés vagy haladó szintű keresés). A *Sales* gomb az USPTO Szabadalom- és Védjegymásolat Szolgáltatásának oldalához (9. ábra) vezet el a felhasználót, ahol arról informálódhat, hogyan rendelhető meg a teljes dokumentum másolata. Dokumentummásolat jelenleg még nem rendelhető meg interaktív módon, de a tervek szerint hamarosan erre is lesz majd lehetőség.

9. ábra USA szabadalom- és védjegyrendelés

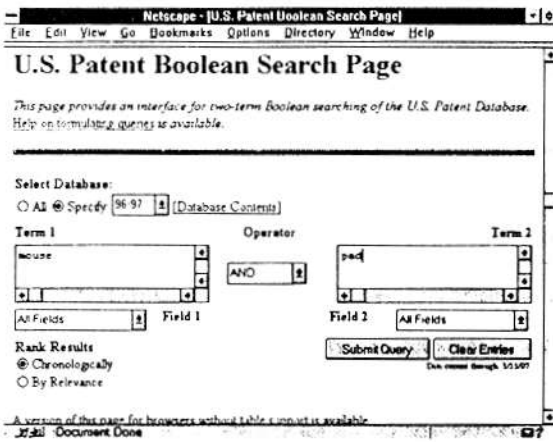
Boolean Search Page
(Boole-logikai keresőoldal)

Itt a felhasználó két tárgyszót kereshet, és egy legördülő menüről választhatja ki a megfelelő Boole-operátort. Kijelölhető, hogy a keresőszavak bárhol a címdoldalon vagy egy adott mezőben forduljanak elő. A keresés különböző éveket lefedő adatbázisokban történhet, így kiterjedhet az összes évre, egyetlen évre vagy egy ötéves intervallumra. A keresési eredmények időrendi sorrendbe rendezhetők (a legújabbtól a legrégebbi dokumentumig), vagy rangsorolhatók egy relevanciaalgoritmus szerint.

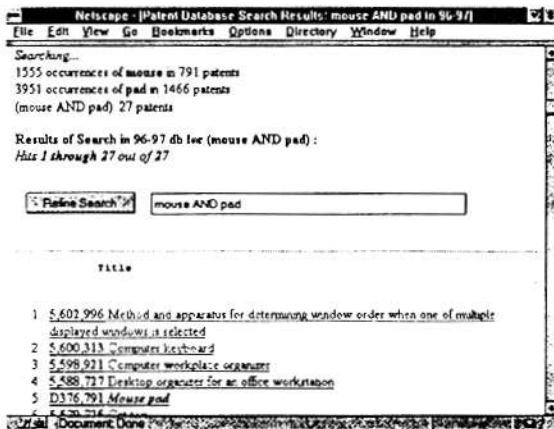
Keresési példa

Ebben a példában (10.a ábra) azokat az 1996-ban vagy 1997-ben (a legutóbbi kedden publikáltakal bezárólag) megadott szabadalmakat keressük, amelyekben szerepelnek a „mouse” és a „pad” szavak. A szavak bármelyik adatmezőben lehetnek. Az eredményeket kronológiai sorrendbe fogjuk rendezni a legfrissebbel kezdve.

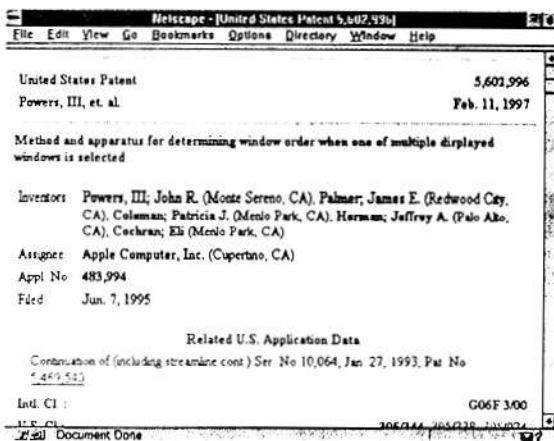
A keresőkérdés elküldése után megkapjuk a keresési eredmények lapját (10.b ábra), amely megmutatja a keresőkérdésünket kielégítő dokumentumok darabszámát, valamint a szabadalom-

a) Keresőkérdés

b) Keresési eredmény

c) Egy bibliográfiai rekord

10. ábra Keresés Boole-operátorokkal

számok és -címek találati listáját. Példánkban a találatok száma 27, valamennyi megjelenik a képernyőn. Ha több találat lett volna, csak az első 50 jelent volna meg. A további találatok 50-es csoportokban lennének megjeleníthetők, vagy tovább

lehetne finomítani a keresést, hogy egy kezelhetőbb listát kapjunk.

A szabadalmakra vonatkozó további információ úgy jeleníthető meg, hogy rákattintunk a dokumentum számára, és ekkor megjelenik az adott dokumentum bibliográfiai oldala (10.c ábra). A lap tetején található gombok (az ábrán nem láthatók) lehetővé teszik, hogy a következő vagy a megelőző dokumentumra léptessünk, vagy visszamenjünk a keresési eredmények lapjára.

A megjelenített dokumentumoldalon az információk elrendezése ugyanolyan, mint egy nyomtatott USA szabadalmi dokumentumon. Kapcsolódási lehetőség van az USA szabadalmi osztályozás adataihoz és az adatbázis más dokumentumaihoz. Ebben a példában létezik egy vonatkozó szabadalmi bejelentés, amely időközben szabadalommá érett. Rákattintva a szabadalomszámra, megkapjuk a vonatkozó szabadalom bibliográfiai rekordját. A hivatkozott referenciaként felsorolt USA-szabadalmak szintén kapcsolódási lehetőséget jelentenek, feltéve, hogy szerepelnek az adatbázisban (azaz 1976 után publikálták őket). Ily módon a felhasználó megtekintheti a vonatkozó szabadalmak címlapjának tartalmát. A *Referenced by* gombra kattintva megtalálhatók azok a dokumentumok, amelyekben a megjelenített dokumentum szerepel hivatkozásként. Ez hasznos eszköz a fontos szabadalmak azonosítására.

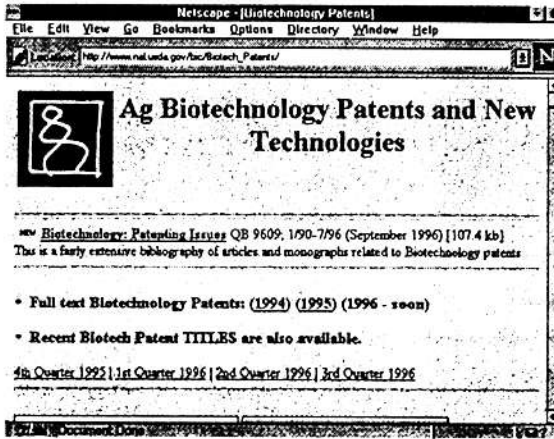
Az *Advanced Search Page* (haladó keresési oldal) használata esetén a keresőkérdés parancssor segítségével szerkeszthető meg. A kérdés elküldése után kapott eredményoldal azonos azzal, amit a szabadalomszám, illetve a Boole-operátoros keresőoldalt alkalmazva kapunk.

Egyéb szabadalmi információ

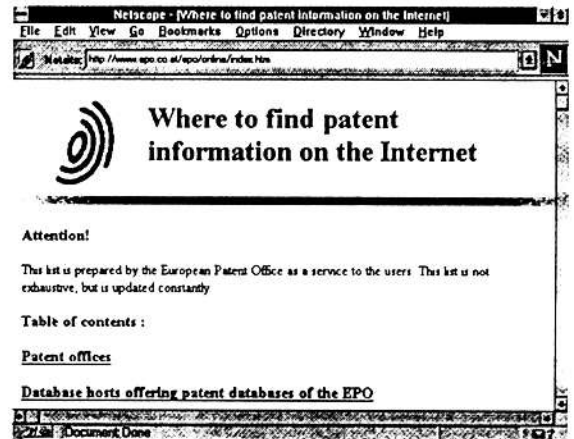
További, különösen fontos szabadalmi információforrások a kormány szervezetteknek, az USPTO Szabadalom és Védjegy Letéti Könyvtárainak, a találmányi hivataloknak, üzleti és kereskedelmi forrásoknak a web-oldalai, valamint más, nem web-források.

Néhányat kiemelve ezek közül:

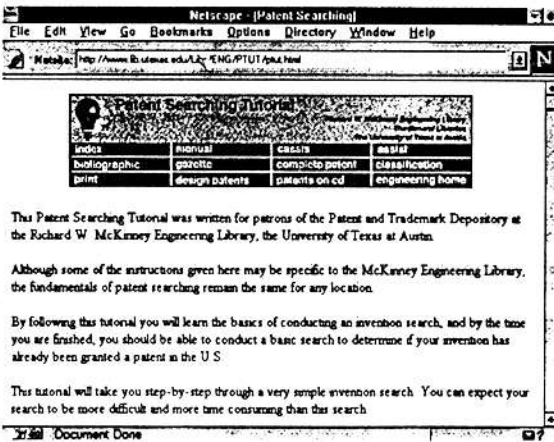
- Az USA Mezőgazdasági Minisztériumának web-helye biotechnológiai szabadalmakkal (11. ábra).
- Ma már az USPTO legtöbb Szabadalom és Védjegy Letéti Könyvtárának van web-oldala. Az austini University of Texas McKinney Technológiai Könyvtárának web-helye tartalmaz egy szabadalomkeresési oktató anyagot (12. ábra). Annak ellenére, hogy ezt elsősorban a Szabadalom és Védjegy Letéti Könyvtárak szolgáltatásaihoz tervezték, hasznos kiindulópont bármely USA szabadalmi adatbázis kereséséhez.

11. ábra Az USA Mezőgazdasági Minisztériumának web-helye

14. ábra Az Európai Szabadalmi Hivatal egy web-oldala

12. ábra Szabadalomkeresési oktató anyag

15. ábra A Magyar Találmányi Hivatal web-helye

- A Világszabadalmi Hivatal (World Intellectual Property Office = WIPO) web-helye (13. ábra).
- Az Európa Szabadalmi Hivatal web-helye tartalmaz egy olyan oldalt, amely kapcsolódási lehetőséget nyújt egyéb, szabadalmi információt tartalmazó web-helyekhez (14. ábra).
- A Magyar Találmányi Hivatalnak nagyon szép és informatív web-helye van (15. ábra).

Az USPTO CD-ROM termékei

- A Cassis elnevezésű demonstrációs CD-ROM mintaadatbázisokat tartalmaz az USPTO jelenlegi termékeiből. Négy fő szabadalomkeresési CD-ROM létezik:
- *BIB* – a szabadalmak bibliográfiai adatait és a szabadalomtulajdonosok szabványosított neveit tartalmazó fájlból áll,
 - *CLASS* – az összes USA-szabadalom (több mint 6 millió) aktuális osztályozási információját tartalmazza,
 - *ASSIST* – keresési eszközöket és referenciáfájlokat foglal magában,
 - *ASSIGN* – a szabadalomtulajdonos-változások rekordjait tartalmazza,
- és egy *dokumentumszolgáltató* CD-ROM:
- *USAPat* – egy 1994-ben indult sorozat a szabadalmak teljes képével (hetente 3 vagy 4 lemezen).

Beérkezett: 1998. IV. 15-én.

Fordította: Novák Teréz

13. ábra A WIPO web-helye